

УДК 336.77

КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Студ. О. Михонік, гр. БФ-2-12

Наук. керівник доц. Н.В. Чаленко

Київський національний університет технологій та дизайну

Сучасний етап становлення економіки України супроводжуються кардинальними змінами в кредитній сфері. У результаті чого зростає роль і ускладнюється вплив кредиту на процес відтворення і розвитку економіки, що потребує перегляду низки важливих теоретичних положень у кредитних відносинах, додаткової розробки та глибшого осмислення цього складного питання. Висока ж ризиковість банківських (головним чином кредитних) операцій пов'язана з умовами та результатами діяльності його клієнтів. Фінансова стійкість банку залежить від кваліфікованого відбору клієнтів. Найважливішим засобом такого відбору є якісна оцінка кредитоспроможності.

Отже, у системі кредитних відносин банку дуже важливо правильно та об'єктивно оцінити кредитоспроможність позичальника. Достовірність оцінки істотно впливає як на результати конкретних угод, так і на ефективність кредитної діяльності банку загалом. Точність оцінки важлива і для позичальника, адже від неї залежить рішення про надання кредиту та про можливий його обсяг.

Національний банк України також приділяє велику увагу цьому питанню, що знайшло своє відображення в Положенні НБУ «Про порядок формування і використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків».

Проблему оцінки кредитоспроможності позичальника і сам термін «кредитоспроможність» вивчали і розробляли в різні часи. Питання кредитоспроможності були досить актуальні і висвітлювались в економічній літературі дореволюційного періоду і в працях економістів 20-х років ХХ століття. З переходом до ринкових відносин та прийняттям нового банківського законодавства однією з найважливіших проблем організації кредитних відносин є оцінка банком кредитоспроможності підприємств, зокрема їх фінансового стану. Це пояснюється тим, що в умовах реорганізації банківської системи, переходу банків на госпрозрахунок, посилення ролі кредиту, з появою нових форм власності – збільшився ризик неповернення кредитів. Усе це потребує оцінки кредитоспроможності при укладенні кредитних угод, вирішенні питання про можливість та умови видачі кредиту.

Отже, зміни, що відбуваються в сучасній економіці, привернули увагу до необхідності оцінки кредитоспроможності підприємств і, перш за все, визначимося з терміном «кредитоспроможність». Серед учених немає єдиної думки щодо визначення сутності цього поняття. Існують різні підходи до визначення категорії «кредитоспроможність», що базуються на певних критеріях, які формують сутність кредитоспроможності. До них належать: платоспроможність, дієздатність і правоздатність позичальника при здійсненні кредитної операції, ділова репутація, наявність забезпечення кредиту, здатність позичальника генерувати грошові потоки.

Рівень кредитоспроможності клієнта свідчить про ступінь індивідуального (приватного) ризику банку, пов'язаного з видачею конкретного займу конкретному позичальнику. Світова та вітчизняна банківська практика дозволила виділити критерії кредитоспроможності клієнта: характер клієнта, спроможність позичати кошти, спроможність заробляти кошти в ході поточної діяльності для погашення боргу (фінансові можливості), капітал, забезпечення кредиту, умови в яких здійснюється кредитна умова, контроль (законодавча основа діяльності позичальника, відповідність характеру кредиту стандартам банку та органів нагляду).